

Mechelen / 28 06 2024

Naar een gebiedsgerichte en natuurgebaseerde aanpak van PFAS-verontreiniging in Vlaanderen met de steun van Europa

In het nieuwe Europese LIFE-project PFASTER slaan elf partners de handen in elkaar om de PFAS-verontreiniging in en rond de site van de voormalige papierfabriek in Willebroek aan te pakken en tegelijk de omgeving te beschermen. Het project richt zich op onderzoek, innovatieve saneringstechnieken en natuurgerichte oplossingen.

Op de site van de voormalige papierfabriek in Willebroek werden in 2021 hoge concentraties aan PFAS vastgesteld. De bodemonderzoeken, de sanering van verontreinigde grond en de aanpak van de woonzones op deze herontwikkelde terreinen zijn lopende. De ruimere omgeving van de site, inclusief het provinciaal domein Broek de Naeyer, heeft echter ook een aanpak nodig. Dit is complex omdat onder meer wonen, landbouw en natuur er heel verweven voorkomen en de verontreiniging zowel in bodem, grondwater, sediment als oppervlaktewater voorkomt.

Onderzoek en innovatieve saneringstechnieken

In dit LIFE-project slaan overheden, private partners en onderzoeksinstituten de handen in elkaar. We focussen op onderzoek naar de samenstelling en ruimtelijke verspreiding van PFAS. Aangezien de papierindustrie specifieke stoffen uit de grote familie van zo'n 6000 PFAS toepast, is het mogelijk om een typische 'vingerafdruk' en gedrag in het milieu vast te stellen. Verder bekijken we de verschillende blootstellingsroutes en risico's van PFAS. Hoe worden PFAS opgenomen in planten, gewassen en organismen en in welke mate verspreiden en stapelen deze stoffen zich op in de voedselketen of een ecosysteem? Op dit soort vragen trachten we onderbouwde antwoorden te vinden.

Daarnaast zullen we enkele concrete natuurgebaseerde saneringstechnieken testen voor zowel bodem, grondwater, sediment als oppervlaktewater. Hierbij kijken we voor het natuurgebied provinciaal domein Broek de Naeyer naar specifieke opruimers in de natuur, zoals schimmels, bacteriën en andere micro-organismen, en hun mogelijkheden om de PFAS af te breken. We bestuderen ook de mogelijkheden om de verontreiniging te verwijderen met waterplanten, riet en wilgen. In landbouwgebied gaan we aan de slag met teelten, maar ook met schimmels en voor sterk verontreinigde grond- en oppervlaktewateren worden speciale filters ontwikkeld. Als laatste kijken we naar de toepasbaarheid van *in situ* spoeling in combinatie met het gebruik van schimmels om het bodemspolwater te reinigen en naar een combinatie van membraanfiltratie en plasmadestructie voor sanering van het meest verontreinigde grondwater in de bronzone.

Door deze saneringstechnieken te testen proberen we een properder leefmilieu te creëren, ook voor de otterpopulaties aanwezig in dit gebied.

Vlaams voorbeeld

Al deze ervaring en kennis bundelen we finaal in een gebiedsvisie en geïntegreerde aanpak van de PFAS-verontreiniging voor de site van Willebroek en Broek de Naeyer. “Dit project is een belangrijke stap voorwaarts in de strijd tegen PFAS-verontreiniging in Vlaanderen. Het is de bedoeling om de opgedane kennis en ervaring ook in te zetten voor andere gebieden in Vlaanderen en daarbuiten die met PFAS-verontreiniging kampen”, zegt OVAM-woordvoerder Jan Verheyen.

Partners en financiering

Het LIFE-project PFASTER start in het najaar van 2024 en zal 5 jaar lopen. Het budget voor dit project bedraagt 4 387 598 euro met 60 % cofinanciering van de Europese Commissie. De partners zijn: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), VITO, Novobiom, bio2clean, KULeuven, Envisan, TAUW, Provincie Antwerpen en de Universiteit van Antwerpen.

Extra informatie:

- PFASTER staat voor PFAS systemic regional approach to Assess Spatial distribution, Transfer, Exposure and Remediation of widespread pollution.
- PFASTER is een LIFE-project en ontvangt steun van Europa via het LIFE-fonds. LIFE is de naam van het co-financieringsprogramma van de Europese Commissie met als doel de ontwikkeling, implementatie, monitoring en evaluatie van het Europese milieu- en natuurbeleid.

Voor meer informatie:

Jan Verheyen – Stationsstraat 110 2800 Mechelen

T 015 284 140 – G: 0479 89 07 46

woordvoerder@ovam.be

ovam.vlaanderen.be/nieuws